

[Bomholt.]

jo allerede et tilsyn, og det kan ikke uden videre tilsidesættes eller diskvalificeres. Personlig anser jeg ikke en sådan løsning for god, blandt andet af hensyn til det meget store antal frihedsberøvede, det drejer sig om. Vi har derom modtaget visse oplysninger. I 1951 anholdtes 53 898 personer, der altså skulle henhøre under ombudsmanden. I arresthusene og i Københavns fængsler indsatte i samme år som varetægtsfanger eller til afsoning af kortvarige fængselsstraffe eller militære straffe 23 733 personer, der også skulle henhøre under ombudsmanden. I statsfængslerne, herunder ungdomsfængsel, arbejdsdus og sikkerhedsforvaring, indsatte i 1951 2 705 personer, der skulle henhøre under ombudsmanden. På landets sindssygehospitaler udgjorde det gennemsnitlige antal patienter i finansåret 1950—51 9 552 personer, der skulle henhøre under ombudsmanden. Antallet af børn, anbragt i opdragelseshjem m. v., udgjorde den 31. marts 1951 10 004 personer, der skulle henhøre under ombudsmanden. Hertil kommer en række andre grupper, f. eks. personer i tvangsarbejdsanstalter; den sidstnævnte gruppe andrager 2 553 personer. Det drejer sig altså om flere gange 10 000 personer. Hvorledes kan en mand overtage tilsynet og dermed et væsentligt ansvar for et sådant område? Han må betjene sig af hjælpere og hjælpere hjælpere, og hvor er så den personlige autoritet henne?

Idet § 5, stk. 2, nu stryges, forsvinder også tilsynet med personer, som virker i kommunal tjeneste, og det må hilses med tilfredshed.

Med hensyn til tjenestemændene er visse krav klart imødekommet. 1) Klagen skal være navngiven, og urigtig klage kan straffes efter bestemmelserne i borgerlig straffelovs §§ 164 og 165. 2) Klagen skal snarest muligt forelægges for den pågældende, medmindre aldeles afgørende hensyn taler derimod, og der skal være adgang til at svare. 3) Såfremt klagen er rettet mod en tjenestemand, kan han til enhver tid forlange, at sagen overgår til behandling efter tjenestemandslovens § 17; denne paragraf er udtrykkeligt nævnt. 4) Såfremt der føres vidner — vel at mærke for retten i lukkede møder og ikke i ombudsmandens kontor, dette sidste er udelukket —, er

den anklagede berettiget til selv og med bisidder at overvære vidneførslen. I tilknytning til dette punkt må jeg afvise det af det ærede medlem fru Inger Merete Nordentoft fremsatte ændringsforslag. Efter vort forslag er dørene altid lukkede, og vi kan ikke gøre det lukkede retsmøde til et undtagelsestilfælde i tilknytning til § 169, stk. 3, som det ærede medlem ønsker. 5) I den beretning, som ombudsmanden afgiver til rigsdagen, skal han give oplysning om, hvad den pågældende har anført til sit forsvar; det vil sige, at alle væsentlige argumenter i så henseende skal meddeles rigsdagen og offentligheden. 6) En klage bortfalder, hvis ikke den er afgivet inden 3 måneder efter, at klageren er blevet vidende om det pågældende forhold. 7) Der sættes bom for klager, der ligger forud for lovens gennemførelse. Kun klager over forhold, der opstår indenfor de sidste 3 måneder før lovens ikrafttræden, kan indgives til ombudsmanden, der så må afgøre, hvad der skal ske med dem. Hvis fortidens forhold uden begrænsning kunne fremdrages, ville ombudsmanden let forsvinde i et stort antal klager, og det kan selvsagt ikke være meningen.

Som lovforslaget nu er formet, er der givet ombudsmandens stilling et passende beskedent omfang, hvis værdi vil afhænge af den person, der vælges. Såfremt det lykkes at finde den rette person, kan der udføres et stiltfærdigt og vejledende arbejde af værdi for den enkelte borger. Ombudsmanden vil efter det foreliggende ændrede forslag ikke være en trusel mod en enkelt gruppe medborgere, men en tjener for befolkningen; han har således mulighed for at blive en rigsdagens tillidsmand. Hans arbejde ligger i direkte forlængelse af det arbejde, vi rigsdagsmænd hidtil har udført med hensyn til at hjælpe medborgere til rette, at klare deres begreber om tilsyneladende uforståelige afgørelser, at gøre opmærksom på forhold, der synes mindre hensigtsmæssige o. s. v. Vi har, sagt i spøg, forandret galgemanden til en bussemand af den hyggelige slags, der hører hjemme i H. C. Andersens fædreland. Sagt i alvor: hvis ombudsmanden skal blive den skikkelse, som adskillige medborgere ønsker, skal hans myndighed ikke bero på ydre magt, men på menneskelighed, på evnen til bedømmelse af mennesker og forhold.